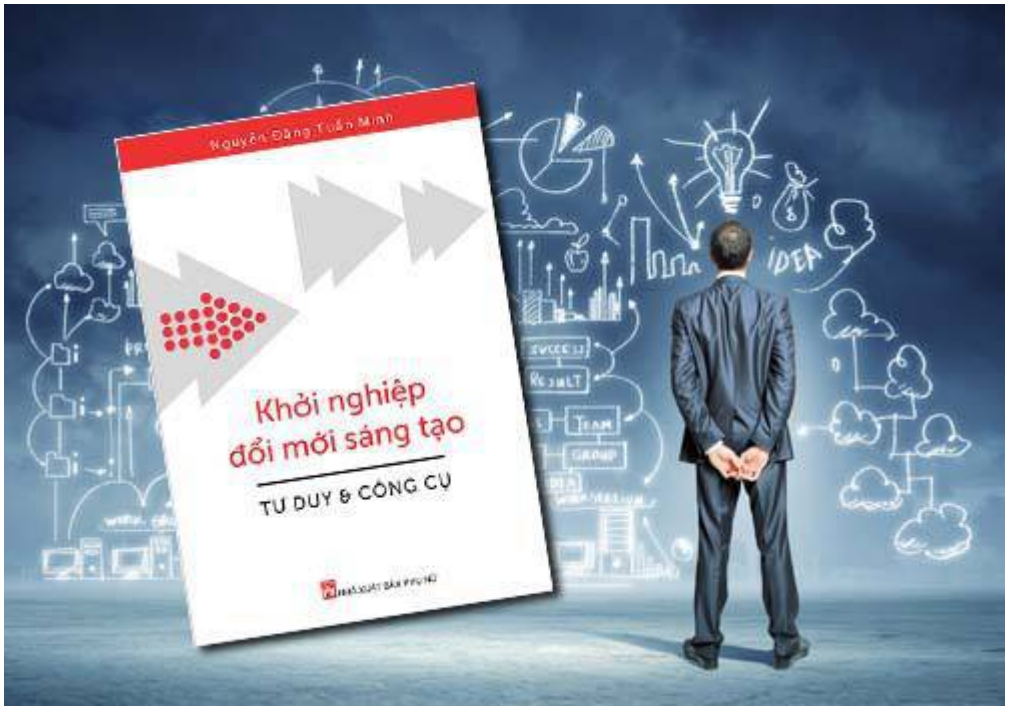
TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Nghị định về đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo có gì mới?

19:32 03/06/2024

Hiện nay, Bộ Khoa học và Công nghệ đang tập trung xây dựng Nghị định về đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo để trình Chính phủ ban hành, tạo hành lang pháp lý thuận lợi cho khởi nghiệp sáng tạo.

Đó là nhấn mạnh của Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) Hoàng Minh tại hội thảo "Chính sách đầu tư khởi nghiệp sáng tạo" do Bộ KH&CN tổ chức chiều 3/6.

Ảnh chỉ có tính chất minh họa, nguồn internet.

Theo Thứ trưởng Hoàng Minh, thời gian qua, hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo của Việt Nam đã đạt những kết quả đáng ghi nhận, tạo nên một thế hệ doanh nhân, doanh nghiệp mới của Việt Nam dựa trên nền tảng KHCN và hướng tới tiếp cận thị trường toàn cầu. Tuy nhiên, khởi nghiệp sáng tạo của Việt Nam vẫn chưa tương xứng với tiềm năng và chưa đáp ứng được yêu cầu.

Thứ trưởng Hoàng Minh cho hay, ngay từ đầu khái niệm về khởi nghiệp sáng tạo chưa thực sự rõ ràng, hiện có trên 30 tên gọi khác nhau và được sử dụng không thống nhất khi đề cập đến các tổ chức liên quan đến đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp sáng tạo trong các văn bản quy phạm pháp luật và các văn bản hành chính.

Có thể kể đến một số tên gọi như: Doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, Doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo, Dự án đầu tư khởi nghiệp sáng tạo, Dự án đổi mới sáng tạo, Tổ chức trung gian hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, Tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, Trung tâm hỗ trợ đổi mới sáng tạo, Trung tâm đổi mới sáng tạo...

Mỗi tên gọi nêu trên gắn với các cơ chế, chính sách khác nhau với thẩm quyền, tiêu chí, điều kiện khác nhau. Nhiều "thuật ngữ" được sử dụng, đề cập rộng rãi nhưng chưa có định nghĩa thống nhất. Sự không thống nhất này dẫn tới hệ quả là nhiều tổ chức có chức năng, nhiệm vụ không tương đồng với lĩnh vực hoạt động, không tương đồng với tên gọi.

Hội thảo "Chính sách đầu tư khởi nghiệp sáng tạo". Ảnh VGP/Hoàng Giang.

Bên cạnh đó, việc "gửi gắm" doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo vào Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa như hiện nay dẫn đến "hiểu nhầm" doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo là doanh nghiệp nhỏ và vừa với các ứng xử chưa phù hợp.

Bởi tuy có phần giao thoa nhưng doanh nghiệp nhỏ và vừa với doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo là 2 nhóm đối tượng và 2 hoạt động hoàn toàn khác nhau

về giai đoạn phát triển, mục đích, khả năng chịu rủi ro, nguồn vốn, chiến lược phát triển và cách tiếp cận hoạt động kinh doanh, hướng đến những mục tiêu khác nhau, do đó đòi hỏi khuôn khổ pháp lý và cơ chế chính sách hỗ trợ rất khác nhau.

"Vì vậy, cần thiết phải có khung khổ pháp lý riêng cho khởi nghiệp sáng tạo. Vừa rồi, chúng tôi đã có tổng hợp và báo cáo Thủ tướng Chính phủ. Tại Nghị quyết 65/NQ-CP về phiên họp Chính phủ thường kỳ tháng Tư, Chính phủ đã giao Bộ KH&CN chủ trì, phối hợp với các bộ, cơ quan liên quan xây dựng Nghị định quy định một số nội dung về đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp sáng tạo. Hiện nay, chúng tôi đang tập trung xây dựng Nghị định này", Thứ trưởng Hoàng Minh nói.

Theo Thứ trưởng Hoàng Minh, việc xây dựng Nghị định này nhằm thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp sáng tạo, trong đó việc phân biệt đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp sáng tạo, quy định rõ vai trò, hoạt động của các quỹ đầu tư..

Nghị định về đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo có gì mới? Ảnh internet.

Đại diện Văn phòng Đề án "Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025" (Đề án 844) cho biết, trong những năm qua, Chính phủ đã và đang có những chính sách hỗ trợ đầu tư và huy động vốn nhất định. Tuy nhiên, việc huy động vốn của doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo ở Việt Nam vẫn còn không ít khó khăn. Các rào cản và vướng mắc pháp lý làm hạn chế việc khơi thông nguồn vốn.

Bắt đầu từ năm 2019, Nghị định số 38/2018/NĐ-CP được ban hành với những quy định chi tiết về đầu tư cho doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo (Nghị định 38), tạo động lực cho sự ra đời và phát triển của các quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo ở Việt Nam.

Hiện đang có khoảng 210 quỹ đầu tư mạo hiểm hoạt động và đầu tư cho các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo tại Việt Nam, trong đó có gần 40 quỹ đầu tư nội địa được thành lập theo Nghị định 38 với tổng số vốn điều lệ đạt hơn 100 tỷ đồng. Số lượng nhà đầu tư thiên thần tuy không quá lớn nhưng cũng đang tăng dần.

Ông Phạm Tuấn Hiệp, Giám đốc Quỹ đầu tư BK Fund cho rằng, với quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo theo Nghị định 38, bản chất pháp lý của quỹ là chưa rõ ràng, vận hành hoạt động còn nhiều vướng mắc và các chính sách ưu đãi chưa được quy định cụ thể. Khả năng cạnh tranh trong việc thu hút đầu tư của quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo sẽ yếu hơn với chính doanh nghiệp thông thường khác tại Việt Nam và đặc biệt không cạnh tranh được với quỹ đầu tư nước ngoài.

Thứ trưởng Bộ KH&CN Hoàng Minh phát biểu tại Hội thảo. Ảnh VGP/Hoàng Giang.

Theo ông Hoàng Minh Đức, Luật sư cấp cao Công ty luật Duane Morris LLP, hành lang pháp lý được xây dựng cho hoạt động của quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo tại Việt Nam tuy tương đối mới nhưng đang dần được hoàn thiện, cho thấy nỗ lực của Nhà nước trong việc khuyến khích, hỗ trợ tối đa dành cho các hoạt động

khởi nghiệp sáng tạo.

Nghị định 38 bộc lộ nhiều nhược điểm, trong đó có việc hạn chế quỹ đầu tư nội đầu tư ra nước ngoài cùng start-up. Hơn nữa, hiện nay không có quy định rõ ràng về start-up nên dẫn đến khó khăn khi áp dụng các ưu đãi...

Nhiều ý kiến cho rằng, việc phát triển mô hình quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo và hình thành một môi trường đầu tư khởi nghiệp sáng tạo minh bạch và an toàn sẽ tạo điều kiện tối đa cho các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo Việt Nam tiếp cận được nguồn vốn nội và vốn ngoại thực chất và hiệu quả, đồng thời giúp các nhà đầu tư thoát khỏi những lúng túng trong quá trình tổ chức hình thức đầu tư phù hợp với mong muốn của mình.

Các quy định pháp luật, vì thế cần hoàn thiện một cách linh hoạt và rõ ràng hơn để các nhà đầu tư có thể rót vốn cũng như rút vốn một cách hanh thông và chủ động, góp phần thúc đẩy hoạt động đầu tư, tạo ra một hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo với tiềm lực tài chính dồi dào và khởi sắc hơn nữa.

PV *(t/h)*